

คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น

The Qualifications of Desirable Accountants for Small and Medium Enterprises (SMEs) in Khon Kaen Province

สมฤทธิ ศรีคะเนรัตน์¹, เนีรนาท เสนาจันทร์², มัลลิกา เจแคน³, ลักขณ ยอดแคล้ว⁴, และวิภากรณ์ ศรีหาธาตุ⁵
Samrith Sirikanerat¹, Neeranart Senachan², Mallika Jecan³, Lugkhano Yodklaw⁴, and Wipapron Srihathad⁵

^{1,2}หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

³หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

^{4,5}หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

E-mail: neeranart.see@neu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) 5 มิถุนายน 2562

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 21 สิงหาคม 2563

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 26 สิงหาคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น และศึกษาเปรียบเทียบความต้องการคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของกิจการที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี และระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตจังหวัดขอนแก่น คำนวณกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของทาร์ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ตัวอย่าง 209 ราย เก็บตัวอย่างได้ 100 ราย คิดเป็น 47.85 % โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับตามแนวของ Likert Scale และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา คือการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน การทดสอบ T-test, F- test หรือ One way ANOVA ซึ่งผลการศึกษาพบว่า คุณสมบัติที่นักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการจัดการบุคคล ด้านการจัดการองค์การ และด้านปัญญา ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจจังหวัดขอนแก่น ที่มี อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณสมบัติที่นักบัญชีที่พึงประสงค์แตกต่างกัน ยกเว้นด้าน เพศมีความคิดเห็นต่อคุณสมบัติที่นักบัญชีที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: นักบัญชีที่พึงประสงค์ คุณสมบัติของนักบัญชี วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the desirable qualification of accountants for small and medium-sized enterprises (SMEs) in Khon Kaen Province and to compare the requirements of the desirable qualification of accountants for businesses in terms of different gender, age, educational level, accounting experience and operating period of time of the small and medium-sized enterprises (SMEs) in Khon Kaen Province. This study was quantitative research. The sample group was entrepreneurs of the small and medium-sized enterprises (SMEs) in Khon Kaen Province calculated by using Taro Yamane's formula with 95 percent of reliability. The sample group consisted of 209 participants by Simple Random Sampling, only 100 participants examined, which is counted for 47.85%. Questionnaire with 5-point Likert Scale was used for data collection. The data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and T-test, F-test or One way ANOVA. The study found that the desirable qualification of accountant for small and medium-sized enterprises in interpersonal relations and communication aspects were most significant, followed by personnel management, organization management and intellect aspects, respectively. The hypothesis testing found that the entrepreneurs in Khon Kaen Province with different age, education level, work experience, operating period of time had different opinions towards the desirable qualification of accountant, exception for gender.

Keywords: desirable accountant, qualification of the accountant, small and medium enterprises

บทนำ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ถือเป็นกลไกหลักในการเสริมสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยสร้างรายได้และจ้างงานอันจะก่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจทั้งในส่วนภูมิภาคและส่วนประเทศให้เติบโต ดร.วิมลกานต์ โกสุมาต รักษาการผู้อำนวยการ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เผยว่า ภาพรวมสถานการณ์ SME ปี 2562 ที่ผ่านมาจากจำนวนตัวเลขผู้ประกอบการเอสเอ็มอีรวม 3,084,290 ราย ก่อให้เกิดการจ้างงานถึง 13,950,241 ราย คิดเป็น 85.5% ของการจ้างงานรวมทั้งประเทศ ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ SME ปี 2562 โดยข้อมูลในรอบ 10 เดือน (มกราคม-ตุลาคม) เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2561 พบว่าการส่งออกเอสเอ็มอีมีมูลค่า 1.99 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาคิดเป็น 2.1% ซึ่งสินค้าส่งออกที่สำคัญ คือ อัญมณีและเครื่องประดับ พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก เครื่องจักรคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ โดยประเทศคู่ค้าหลักของเอสเอ็มอีไทย ได้แก่ อาเซียน จีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และอียู โดย GDP SME ปี 2562 มีมูลค่าประมาณ

7.14 ล้วนล้นบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาคิดเป็นร้อยละ 3.5-4.0 (ผู้จัดการออนไลน์, 2563)

ในการทำธุรกิจทุกประเภทและทุกขนาดนอกจากการจัดวางระบบการบัญชีจะเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นสำหรับนักธุรกิจแล้ว “นักบัญชี” ก็มีความสำคัญไม่แตกต่างกันเพราะเป็นผู้จัดบันทึกหรือลงรายละเอียดต่าง ๆ และต้องเป็นนักบัญชีที่มีความรู้เกี่ยวกับบัญชีเบื้องต้นเป็นอย่างดี รวมถึงมีคุณสมบัติด้านอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบ ดังนี้ 1) มีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ เนื่องจากนักบัญชีเป็นผู้รู้ความเคลื่อนไหวทางการเงินขององค์กรธุรกิจ จึงต้องมีความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของตนเอง โดยไม่เปิดเผยข้อมูลทางการเงินขององค์กรต่อคู่แข่งทางธุรกิจ หรือบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเด็ดขาด 2) มีความละเอียดรอบคอบ ในการรับมอบเอกสารทางการเงินต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องทุกครั้ง 3) มีความรู้ความสามารถ สามารถนำทฤษฎีมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลขได้อย่างถูกต้อง และมีความเข้าใจในธุรกิจขององค์กร มีการนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับธุรกิจได้ด้วย 4) รับผิดชอบงานในหน้าที่ มีความขยันมุ่งมั่นและอดทน เพราะงานบัญชีจำเป็นต้องทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามกำหนดเวลา 5) กล้าแสดงความคิดเห็น กล้านำเสนอแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรธุรกิจ รวมทั้งมีการตรวจสอบข้อมูลทางบัญชีอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการทุจริตหรือความเสียหายต้องรีบแจ้งผู้มีอำนาจหรือผู้บริหารทันที และ 6) พัฒนาศักยภาพ โดยการศึกษาหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร หรือหาโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชีกับผู้ที่ประกอบวิชาชีพเดียวกันอยู่เสมอ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2560) ในการวางแผนงานการเตรียมความพร้อมของกิจการต้องอาศัยข้อมูลสำคัญด้านการเงิน การบัญชีที่มีความถูกต้อง ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ และทันเวลาต่อการใช้งานในการตัดสินใจ แต่การที่จะได้ข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้องจะมาจากการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชี รวมทั้งมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการงานส่วนบุคคล และการจัดบริหารงานในหน่วยงานและองค์กร

พ.ร.บ. การบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 8 กำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีการทำบัญชีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ และมาตรา 9 กำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 7(6) เพื่อจัดทำบัญชี และมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้องตาม พ.ร.บ. การบัญชี พ.ศ. 2543 ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีดังกล่าว อาจจะจัดทำบัญชีเอง โดยจ้างพนักงานบัญชีที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายเป็นผู้ทำบัญชีประจำของกิจการ หรืออาจใช้บริการจากสำนักงานบัญชีภายนอก เพื่อจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย การกำหนดคุณสมบัติขั้นพื้นฐานของนักบัญชี ทั้งทางด้านระดับการศึกษาต้องมีความรู้ด้านพื้นฐานด้านบัญชีแล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติทางด้านวิชาชีพ ได้แก่ ทักษะด้านปัญญา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะด้านการจัดการบุคคล และทักษะด้านการจัดการองค์กร ตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 3 (ปรับปรุง) (พระราชบัญญัติการบัญชี, 2543) เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัว ลดความขัดแย้ง และบรรลุลวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ขององค์กร ตลอดจนการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของนักบัญชีที่ต้องอบรมความรู้ต่าง ๆ ให้ทันต่อ สภาพเศรษฐกิจ วิธีการทางบัญชี ภาษี และอื่น ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป คุณสมบัติของนักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ประกอบการต้องการ ดังนั้น คณะผู้ทำวิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของวิสาหกิจขนาด

กลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำข้อมูลที่ได้ขึ้นไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการที่จะเพิ่มคุณค่าทางวิชาชีพบัญชี และเป็นแนวทางจัดการเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตร สาขาวิชาการบัญชีในมหาวิทยาลัยให้เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของกิจการที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี และระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตจังหวัดขอนแก่นที่มีเพศแตกต่างกัน มีความต้องการคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตจังหวัดขอนแก่นที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตจังหวัดขอนแก่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตจังหวัดขอนแก่นที่มีประสบการณ์ทำงานด้านบัญชีแตกต่างกันมีความต้องการคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตจังหวัดขอนแก่นที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน มีความต้องการคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 439 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2562)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดขอนแก่นจำนวน 209 ราย ใช้สูตร Taro Yamane โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ที่ 95% และความคลาดเคลื่อนที่ 0.05

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกิจการ และส่วนที่ 3 ข้อมูล

เกี่ยวกับคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ตามแนวทางที่กำหนดโดยมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

3. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำมาตรวจสอบความสอดคล้องโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน สามารถนำแบบสอบถามฉบับนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถามโดยคณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการส่งแบบสอบถามไปยังสถานประกอบการจำนวน 209 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามตอบกลับ จำนวน 100 ฉบับ คิดเป็น 47.85 %

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

สถิติที่ใช้ คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิง การทดสอบ T-test, F- test หรือ One way ANOVA

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของกิจการที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี และระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น ได้ผลสรุปดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 58 คน อายุเฉลี่ย 34 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ย 48,700 บาท ประสบการณ์ทำงานด้านบัญชีเฉลี่ย 7 ปี ลักษณะทั่วไปของกิจการ ประเภทธุรกิจ เป็นธุรกิจบริการ ระยะเวลาดำเนินงานอยู่ระหว่าง 6-10 ปี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น ได้ผลสรุปดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงคุณสมบัติที่พึงประสงค์ด้านปัญญาของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม		ข้อที่มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์มากที่สุด	ข้อที่มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์น้อยที่สุด
ด้านปัญญา	มาก	1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในธุรกิจ 2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำบัญชีการเงิน 3. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบัญชีบริหารบัญชีต้นทุน 4. มีความสามารถในการให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ	-
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร	มากที่สุด	1. สามารถทำงานเป็นทีมและให้ความร่วมมือกับทีมงาน 2. สามารถปฏิสัมพันธ์ ทำงานร่วมกับผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 3. มีความสามารถในการสัมภาษณ์และการฟังที่ดี 4. มีทักษะการเจรจาต่อรองร่วมกันในการแก้ปัญหา 5. มีทักษะการให้คำปรึกษาเพื่อสร้างโอกาส 6. มีความสามารถในการนำเสนอความคิด	-
ด้านการจัดการบุคคล	มากที่สุด	1. มีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างไม่สิ้นสุด 2. มีทักษะหรือความชำนาญในการจัดการตนเอง 3. มีความสามารถในการจัดการเวลา 4. มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง 5. มีความสามารถในการพิจารณาปรับใช้จรรยาบรรณทางวิชาชีพ	-
ด้านการจัดการองค์การ	มากที่สุด	1. ความสามารถที่จะจัดแบ่งหน้าที่งาน การมอบหมายงาน 2. สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย 3. มีทักษะการกระจายงานเพื่อมอบหมายงานอย่างเสมอภาค 4. มีทักษะในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม	-

จากตารางที่ 1 คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่าคุณสมบัติที่พึงประสงค์ด้านปัญญา ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วยปัจจัย 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในธุรกิจ 2) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำบัญชีการเงิน 3) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบัญชีบริหาร บัญชีต้นทุน และ 4) มีความสามารถในการให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ นอกจากนี้ คุณสมบัติที่พึงประสงค์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารพบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วยปัจจัย 1) สามารถทำงานเป็นทีมและให้ความร่วมมือกับทีมงาน 2) สามารถปฏิสัมพันธ์ ทำงานร่วมกับผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 3) มีความสามารถในการสัมภาษณ์และการฟังที่ดี 4) มีทักษะการเจรจาต่อรองร่วมกันในการแก้ปัญหา 5) มีทักษะการให้คำปรึกษาเพื่อสร้างโอกาส และ 6) มีความสามารถในการนำเสนอความคิด ลำดับถัดมาคือคุณสมบัติที่พึงประสงค์ด้านการจัดการบุคคลพบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วยปัจจัย 1) มีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างไม่สิ้นสุด 2) มีทักษะหรือความชำนาญในการจัดการตนเอง 3) มีความสามารถในการจัดการเวลา 4) มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง 5) มีความสามารถในการพิจารณาปรับใช้จรรยาบรรณทางวิชาชีพ และแสดงคุณสมบัติที่พึงประสงค์ด้านการจัดการองค์การพบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วยปัจจัย 1) ความสามารถที่จะจัดแบ่งหน้าที่งาน การมอบหมายงาน 2) สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย 3) มีทักษะการกระจายงานเพื่อมอบหมายงานอย่างเสมอภาค และ 4) มีทักษะในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น สรุปได้ดังตาราง

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ข้อ	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
1	ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตจังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความต้องการคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์แตกต่างกัน	ไม่แตกต่าง
2	ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตจังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์แตกต่างกัน	แตกต่าง
3	ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตจังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์แตกต่างกัน	แตกต่าง

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน (ต่อ)

ข้อ	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
4	ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตจังหวัดขอนแก่น ที่มีประสบการณ์ทำงานด้านบัญชีแตกต่างกันมีความต้องการคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์แตกต่างกัน	แตกต่าง
5	ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตจังหวัดขอนแก่น ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน มีความต้องการคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์แตกต่างกัน	แตกต่าง

อภิปรายผล

จากการศึกษาระดับความต้องการนักบัญชีพึงประสงค์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่าด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสำคัญต่อผู้ประกอบการมากที่สุด เนื่องจากความสำเร็จในการสื่อสารจะส่งผลให้บุคลากรในองค์กรสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสาร และการสื่อความคิดความรู้สึก ความต้องการ หรือทัศนคติ เพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งปัจจัยที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ความสำคัญมากที่สุด ประกอบด้วย ความสามารถทำงานเป็นทีมและให้ความร่วมมือกับทีมงาน การมีทักษะการเจรจาต่อรองร่วมกันในการแก้ปัญหา และความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์ทำงานร่วมกับผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และความสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ ทำงานร่วมกับผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ ปาละมะ (2556) ผลการศึกษาด้านคุณลักษณะของนักบัญชีที่ต้องการ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการนักบัญชีที่มีคุณลักษณะทักษะทางวิชาชีพ และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในภาพรวม แต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่ และทักษะทางด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และผลการศึกษาด้านคุณลักษณะของนักบัญชีที่เป็นจริง ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการของตนมีทักษะทางวิชาชีพบัญชี และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านทักษะทางวิชาการ เชิงปฏิบัติและหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมากที่สุด รองลงมาคือด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะทางด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล สำหรับการเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักบัญชีที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ตามทัศนะของผู้ประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการของตนมีคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่ ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสื่อสาร และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจในระดับที่น้อยกว่าที่ผู้ประกอบการต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะเดียวกันพบว่า คุณลักษณะทางด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพผู้ตอบแบบสอบถามยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริมา บุรณกุล และ

ธนาศักดิ์ ข่ายกระโทก (2559) ที่พบว่าคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ คือ ต้องมี คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีทักษะคุณลักษณะเฉพาะบุคคลมีทักษะทางวิชาการเชิง ปฏิบัติและหน้าที่มีคุณลักษณะรายข้อของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการต่อการเข้าสู่ประชาคม อาเซียนมากที่สุดคือ ความซื่อสัตย์ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชลิดา ลั่นจี (2557) พบว่า ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารช่วยให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีสามารถปฏิบัติงานร่วมกับ บุคคลอื่นในองค์กรได้ดี รับและส่งผลสารสนเทศได้การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ส่วนประกอบของทักษะด้านนี้คือความสามารถในการนำเสนอ การพูดคุย การรายงาน และการปกป้องมุมมอง ของตนเองมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียน และพูดทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ความสามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สกมลพร พิบูลย์วงศ์ (2561) พบว่าความคิดเห็นของคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจใน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน ประกอบด้วย ทักษะด้านปัญญา ทักษะทางความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะด้านการจัดการบุคคล ทักษะด้านการจัดการ องค์กร ทั้งนี้เนื่องจากสถานประกอบการ ห้างร้านในปัจจุบันมีความต้องการนักบัญชีที่มีความรู้ทางด้านบัญชี ด้านภาษี ด้านเทคโนโลยีทางการบัญชีแล้ว ยังต้องการความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การบริหารจัดการ อื่น ๆ เช่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น และสามารถแยกแยะความสำคัญของงานว่าสมควรจะ ทำงานขึ้นใดก่อนหลัง การมีมนุษยสัมพันธ์เพื่อการติดต่อประสานงานและโน้มน้าวให้บุคคลทำงานให้อย่าง เต็มที่ เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ถือเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การทำงานภายในองค์กรเป็นไปได้อย่างราบรื่นมี ประสิทธิภาพและลดข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นภายในองค์กร ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณีฐธิดา บุญราช (2558) พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีตามความต้องการของผู้ประกอบการใน เขตอำเภอมือง จังหวัดเลย คือ ด้านจรรยาบรรณทางการบัญชี รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารจัดการใน องค์กร และด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชีและทักษะการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ที่สุด คือ ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัวของนักบัญชี ผู้ประกอบการที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะของนักบัญชี ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ประกอบการที่มีอายุ ระดับการศึกษาและประเภทของ ธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชี ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีวรรณ ศรีปาน ภาคิน อนันต์โสภณ และคณะ (2561) พบว่าคุณลักษณะของนักบัญชี ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ โดยรวมทุกด้านมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ตรงต่อความต้องการของ ผู้ประกอบการ โดยพัฒนาทักษะทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารโดยเน้นในเรื่องสามารถ ทำงานเป็นทีมและให้ความร่วมมือกับทีมงาน ทักษะการเจรจาต่อรองร่วมกันในการแก้ปัญหา และสามารถ

ปฏิสัมพันธ์ ทำงานร่วมกับผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันได้

1.2 ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการซึ่งสามารถกำหนดเป็นคุณสมบัติหลัก ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และคุณสมบัติรอง ทักษะด้านปัญญา ทักษะด้านการจัดการองค์กรและด้านการจัดการบุคคล

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ทำการเพิ่มปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับผู้ประกอบการ

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยหรือเหตุผลที่ผู้ประกอบการรับผู้ทำบัญชีเข้าทำงานในสถานประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2562). *ระบบคลังข้อมูล*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2562, จาก <http://datawarehouse.dbd.go.th/bdw/menu.est/1html>.
- ชลิดา ลีนจี่. (2557). *ทักษะวิชาชีพของนักบัญชีสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย*. งานวิจัยคณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- ณัฐธิดา บุญราช. (2558). *คุณลักษณะของนักบัญชีตามความต้องการของผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเลย*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ผู้จัดการออนไลน์. (2563). *สว.คาด GDP SME ปี 63 โตร้อยละ 3.0-3.5 รับอานิสงส์โครงการรัฐฯ ตั้งเป้าช่วย ผก.กว่า 380,000 ราย*. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2563, จาก <https://mgronline.com/smes/detail/9630000002102>
- พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543. (2543). *หมวด 3 ผู้ทำบัญชี*. เล่ม 117 (ตอนที่ 41 ก).
- มณีวรรณ ศรีปาน, ภาคิน อนันตโสภณ และคณะ. (2561). *คุณลักษณะของบัญชีบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานี.วารสารวิชาการและการวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 8(1), 46-56
- วรารณ ปาละมะ. (2556). *คุณลักษณะของนักบัญชีตามทัศนะของผู้ประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน*. (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สกลพร พิบูลย์วงศ์. (2561). *คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจ ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี*. (รายงานผลการวิจัย). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2560). *มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 ปรับปรุง 2558*. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2561, จาก <http://www.fap.or.th>.

สิริมา บุรณกุล และ ธนาศักดิ์ ข่ายกระโทก.(2559). คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษา ผู้ประกอบการในจังหวัดอุบลราชธานี. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ครั้งที่ 1 (The 1 967 stRUSNC). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ.